

Poštovani čitatelji Mljekarskog lista i podlistka HAPIH-a!

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu četvrtu je godinu za redom u suradnji s jedinicama regionalne samouprave - županijama uspješno provela projekt Natjecanje u kvaliteti kukuruzne silaže u RH. Projekt je uključivao kontrolu kvalitete kukuruzne silaže s najboljih gospodarstava u proizvodnji mlijeka na području uključenih županija. Cilj ovoga projekta je podići razinu svijesti proizvođača mlijeka o potrebi kontrole kvalitete stočne hrane, u ovom slučaju kukuruzne silaže kao osnovnog krmiva u obroku mliječnih krava na većini gospodarstava koja se bave proizvodnjom mlijeka. Prezentacija rezultata IV. natjecanja u kvaliteti kukuruzne silaže u RH te nagrađivanje najboljih proizvođača silaže održano je 18. lipnja 2021. na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima. U projekt je bilo uključeno 269 gospodarstava koja se bave proizvodnjom mlijeka, a pregled županija koje su sudjelovale u IV. natjecanju u kvaliteti kukuruzne silaže kao i popis nagrađenih proizvođača mlijeka prikazan je u članku.

U članku "Određivanje veličine i raspodjele čestica voluminozne stočne hrane" donosimo informacije u mogućnostima Centra za kvalitetu stočnih proizvoda HAPIH-a vezanom za određivanje veličine i raspodjele čestica voluminozne stočne hrane - silaže, sjenaže i TMR-a, i to korištenjem

tehnikе prosijavanja kroz sustav sita. Recentna istraživanja veličine čestica i njihova utjecaj na metabolizam buraga upućuju na povećanje granične vrijednosti veličine čestica hrane na granicu od 4 mm, i to osobito kod visoko proizvodnih mliječnih krava.

Centar za stočarstvo HAPIH-a putem web stranice i web aplikacije za posjednike uzgajivačima goveda, ovaca i koza omogućuje korištenje različitih izvještaja o rezultatima aktivnosti u stadu, a koji im mogu biti korisni u provedbi uzgojno-seleksijskih mjera i upravljanju stadom. Web aplikacija za posjednike goveda uključuje funkcionalnosti vezane uz evidenciju, pregledne tablice o aktivnim ili izlučenim govedima, mnogobrojne izvještaje vezane uz rezultate kontrole mliječnosti, pedigree životinja, brojno stanje i druge pokazatelje. U ovom broju možete pronaći informacije o novom izvještaju Proizvodni vijek krava, koji je primarno namijenjen uzgajivačima mesnih i izvornih pasmina, ali može biti koristan i ostalim uzgajivačima.

Uzgajivači ovaca i koza također mogu u web Aplikaciji za posjednike na web stranici HAPIH-a koristiti izvještaje iz područja kontrole mliječnosti i procjene uzgojnih vrijednosti. Centar za stočarstvo svoje aktivnosti u ovčarstvu i kozarstvu provodi sukladno pravilima Međunarodne organizacije za kontrolu proizvodnosti domaćih ži-

votinja - ICAR, pri čemu je jedna od važnijih aktivnosti razvoj različitih izvještaja za uzgajivače, kako na razini stada tako i na razini pojedinačnoga grla.

I na kraju, na web stranici Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu, Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda, pod padajućim izbornikom Publikacije objavljeno je Godišnje izvješće za 2020. u kojem su prikazani ostvareni rezultati rada CKKSP-a u 2020., stanja i trendovi u proizvodnji mlijeka, meda i stočne hrane, te utvrđena kvaliteta stočarskih proizvoda.

Dr. sc. Darja Sokolić

Impressum: Glavna i odgovorna urednica:
Dr.sc. Darja Sokolić

Urednički odbor: doc.dr.sc. Ivana Rukavina,
Davor Pašalić, dr.med.vet., Ivica Vranić,
struč. spec. ing. agr., dr.sc. Dragan Solić,
dr.sc. Zdenko Ivkić, Sara Mikrut Vunjak, dipl.iur.
Hrvatska agencija za poljoprivredu i
hranu, Vinkovačka cesta 63c, 31000 Osijek
| MB: 2528614 | OIB: 35506269186, IBAN:
HR1210010051863000160

U ovom broju donosimo

- 2 Održana prezentacija rezultata IV. natjecanja u kvaliteti kukuruzne silaže u RH
- 4 Određivanje veličine i raspodjele čestica voluminozne stočne hrane
- 6 Proizvodni vijek krava - novi izvještaj za uzgajivače goveda
- 7 Izvještaji za uzgajivače ovaca i koza u web aplikaciji za posjednike
- 8 Objavljeno godišnje izvješće Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda za 2020.

Održana prezentacija rezultata IV. natjecanja u kvaliteti kukuruzne silaže u RH

> Ivica Vranić, struč. spec. ing. agr.

Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda, ivica.vranic@hapih.hr

Četvrtu godinu za redom Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH), prije toga Hrvatska poljoprivredna agencija, provela je projekt Natjecanje u kvaliteti kukuruzne silaže u RH. Proveden je u suradnji s jedinicama regionalne samouprave - županijama, a uključuje kontrolu kvalitete kukuruzne silaže s najboljih gospodarstava u proizvodnji mlijeka na području županija koje se na poziv HAPIH-a uključe u projekt. Prezentacija rezultata IV. natjecanja u kvaliteti kukuruzne silaže u RH i nagrađivanje najboljih proizvođača silaže održano je 18. lipnja 2021. na Visokom gospodarskom učilištu Križevci.

Uz nagradene proizvođače, ispred županija, partnera u projektu, prezentaciji rezultata prisustvovali su i predstavnici Koprivničko-križevačke, Osječko-baranjske, Brodsko-posavske i Zagrebačke županije. Ispred Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu prezentaciji su nazočili ravnateljica dr. sc. Darja Sokolić te zamjenik ravnateljice izv. prof. dr. sc. Krunoslav Karalić. Na prezentaciji su bili i dekanica Visokoga gospodarskog učilišta Križevci dr. sc. Marijana Ivanek Martinčić, profesori s Visokoga gospodarskog učilišta Križevci te drugi gosti. Način provedbe, svrhu i ciljeve projekta te rezultate prezentirali su Ivica Vranić, voditelj Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda HAPIH-a, profesor dr. sc. Matija Domaćinović s Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek i dr. sc. Dragan Solić, načelnik Sektora za uzgoj, testiranje i genetsko vrednovanje u Centru za stočarstvo HAPIH-a.

Cilj je projekta Natjecanje u kvaliteti kukuruzne silaže u RH podignuti razinu svijesti proizvođača mlijeka o potrebi kontrole kvalitete stočne hrane, u ovom slučaju kukuruzne silaže kao osnovnog krmiva u obroku mliječnih krava na većini gospodarstava koja se bave

proizvodnjom mlijeka. Naime, pravilno organizirana hranidba, i to temeljena na uravnoteženom obroku, jedan je od osnovnih predujeta za osiguranje dobrog zdravlja i maksimalne proizvod-

nje domaćih životinja. Kako bi se obrok uskladio s potrebama životinja treba poznavati njihove proizvodne potrebe, ali i sastav i kvalitetu krmiva kojima se one hrane.

Tablica 1. Pregled županija koje su sudjelovale u IV. natjecanju u kvaliteti kukuruzne silaže u RH

Br.	Županija	Broj uzoraka
1.	Bjelovarsko-bilogorska	25
2.	Koprivničko-križevačka	25
3.	Zagrebačka	25
4.	Osječko-baranjska	25
5.	Vukovarsko-srijemska	25
6.	Istarska	10
7.	Varaždinska	25
8.	Brodsko-posavska	25
9.	Međimurska	25
10.	Krapinsko-zagorska	25
11.	Virovitičko-podravaska	10
12.	Požeško-slavonska	20
13.	Grad Zagreb	4
	Ukupno	269

Stručna podrška

Svjesni činjenice da naši proizvođači bez podrške institucija i struke ne mogu postignuti isplativost proizvodnje i konkurentnost na tržištu, kroz projekt Natjecanje u kvaliteti kukuruzne silaže nastojimo im u tom smislu pružiti snažnu stručnu podršku. Nakon provedenih laboratorijskih ispitivanja uzoraka kukuruzne silaže svaki proizvođač dobije opširno ispitno izvješće koje može sam ili uz pomoć stručnih službi koristiti kao temelj za pripremu uravnoteženog obroka za svoje životinje ili za uklanjanje eventualnih nedostataka u pripremi krme.

Tijekom četiri godine provedbe, projekt Natjecanje u kvaliteti kukuruzne silaže prepoznale su kao kvalitetan i uspješan i jedinice regionalne samouprave i sami proizvođači, tako da iz godine u godinu raste i njihovo zanimanje za sudjelovanje. U 2020. godini u projektu je sudjelovalo 12 županija te Grad Zagreb. Na taj je način u projekt bilo uključeno 269 gospodarstava koja se bave proizvodnjom mlijeka, a kojima je županija platila troškove laboratorijskog ispitivanja kvalitete silaže. Pregled županija koje su sudjelovale u IV. natjecanju u kvaliteti kukuruzne silaže prikazan je u tablici 1.

Za provedbu projekta ispred HAPIH-a zadužen je Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda, u čijem su laboratoriju za kontrolu kvalitete stočne hrane provedena i laboratorijska ispitivanja svih prikupljenih uzoraka kukuruzne silaže. Značajan doprinos projektu dali su i djelatnici Centra za stočarstvo, prije svega kroz tehničku pomoć prilikom uzorkovanja na terenu.

Bodovanje i rangiranje

Nakon provedenih laboratorijskih ispitivanja prof. dr. sc. Matija Domaćinović izvršio je bodovanje i rangiranje kukuruznih silaža. Opća je ocjena da je kvaliteta kukuruznih silaža bolja nego prijašnjih godina. Ukupno je 17 proizvođača za kvalitetu svoje kukuruzne silaže nagrađeno zlatnom, srebrnom, odnosno brončanom plakatom. Riječ je o proizvođačima čije su silaže prikupile više od 90 bodova. Treba istaknuti da nagrađeni proizvođači dolaze iz osam različitih županija, od Slavonije, preko

Varaždina i Međimurja do Istre. Pregled nagrađenih proizvođača kukuruzne silaže prikazan je u tablici 2.

Iz godine u godinu, sa svakim novim natjecanjem, nastojimo podignuti razinu kvalitete provedbe projekta, od samog uzorkovanja na terenu do ispitivanja uzoraka u laboratoriju. U 2020. godini napravljen je osobito značajan iskorak nabavom nove analitičke opreme i uspostavom suradnje s Eurofins Agro Testing bv sustavom laboratorija iz Nizozemske. Na taj način u Centru za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda u mogućnosti smo analizirati uzorke stočne hrane na puno veći broj parametara kvalitete te isporučiti opsežnija ispitna izvješća proizvođačima i u formi

u kojoj se podaci o kvaliteti kukuruzne silaže mogu uvesti u programe za optimiranje obroka.

Kao i na većinu aktivnosti u proteklom periodu, pandemija korona virusa utjecala je i na način, vrijeme i dinamiku provedbe IV. natjecanja u kvaliteti kukuruzne silaže u RH. Unatoč tome zabilježili smo rast broja županija koje su se uključile u projekt, a samim time obuhvaćen je i veći broj gospodarstava koja su sudjelovala u projektu. S obzirom na dobru prihvaćenost projekta županija kao partnera, proizvođača, ali i struke očekujemo daljnji rast broja sudionika i još kvalitetnije rezultate u okviru V. natjecanja u kvaliteti kukuruzne silaže u RH potkraj godine.

Tablica 2. Pregled nagrađenih proizvođača kukuruzne silaže

Proizvođač	Županija	Broj bodova	Odličje
Mario Živković	Osječko-baranjska	96	Zlato
Mijo Pranjčić	Vukovarsko-srijemska	95	Zlato
Ružica Knežević	Brodsko-posavska	94	Srebro
OPG Ivica Tadić	Brodsko-posavska	94	Srebro
Obrt za poljoprivrednu proizvodnju "TONCIN"	Istarska	93	Srebro
Poljoprivredno gospodarstvo DARKO POPOVIĆ	Varaždinska	93	Srebro
Milica Blanuša	Vukovarsko-srijemska	93	Srebro
Ivan Kojadin	Virovitičko-podravsko	92	Bronca
Antun Dorić	Brodsko-posavska	92	Bronca
Krešo Zdravec	Međimurska	92	Bronca
Ivo Cvitković	Brodsko-posavska	92	Bronca
Matija Vidaković	Brodsko-posavska	92	Bronca
OPG Kokić	Osječko-baranjska	91	Bronca
Obiteljsko gospodarstvo PETEANI	Istarska	91	Bronca
SATNICA MILK d.o.o.	Osječko-baranjska	91	Bronca
Čedo Veselinović	Vukovarsko-srijemska	91	Bronca
Ivana Frljak	Zagrebačka	91	Bronca

Određivanje veličine i raspodjele čestica voluminozne stočne hrane

Poznavanje omjera različitih veličina čestica vrlo je važna informacija u upravljanju hranidbom mliječnih krava

> Dr. sc. Dragan Solić

Centar za stočarstvo, drago.solic@hapih.hr

Centar za kvalitetu stočnih proizvoda HAPIH-a u mogućnosti je odrediti veličinu i raspodjelu čestica voluminozne stočne hrane (silaža, sjenaža, TMR), i to korištenjem tehnike prosijavanja kroz sustav sita - Penn State Particle Separator (PSPS). Utvrđivanje veličine čestica pomoću PSPS-a započinje 1996. godine, a tijekom vremena povećava se broj sita i mijenjaju se dimenzije otvora na sitima (tablica 1).

U podnožju PSPS-a je kutija s punim dnom. Centar za kvalitetu stočnih proizvoda raspolaže sitima promjera 19, 8, 4 i 1,18 mm.

Poznavanje omjera različitih veličina čestica vrlo je važna informacija u upravljanju hranidbom mliječnih krava. Veličinu čestica određuje dužina rezanja prilikom skidanja usjeva i oprema za miješanje i distribuciju stočne hrane. Osim količine vlakana, nužno je pratiti i dužinu vlakana, i to zbog utjecaja na

Tablica 1. Promjene u broju sita i veličini otvora prema godini

1996.	2003.	2013.
Gornje sito 19 mm	Gornje sito 19 mm	Gornje sito 19 mm
Srednje sito 8 mm	Srednje sito 8 mm	Srednje sito 8 mm
	Donje sito 1,18 mm	Donje sito 4 mm

preživljanje i proizvodnju sline. Tu važnost vlakana opisao je dr. Dave Mertens 1977. godine kroz pojam fizički učinkovita vlakna (peNDF), pri čemu je granična veličina čestica 1,18 mm. Recentna istraživanja veličine čestica i njihova utjecaj na metabolizam buraga upućuje na povećanje granične vrijednosti veličine čestice hrane na granicu od 4 mm, i to osobito kod visoko proizvodnih mliječnih krava.

Vrste sita prema veličini otvora

1. Sito od 19 mm - dizajnirano je za određivanje grubljih čestica koje se iz

buraga vraćaju na dodatno žvakanje, proizvodnju značajnijih količina sline za dodatno puferiranje buraga i na taj način pomažu u modeliranju pH-vrijednosti buraga.

2. Sito od 8 mm - zadržava grublje čestice sadržaja buraga koje nakon dodatnog žvakanja i omekšavanja brzo podliježu razgradnji mikroorganizama u buragu.

3. Sito od 4 mm (opcija iz 2013. godine) - zadržava sitnije čestice koje su najvećim dijelom bogate vlakninom koje su nakon preživanja brzo izložene mikrobioškoj aktivnosti u buragu.

4. Sito od 1,18 mm (opcija iz 2002. godine) - zadržava najsitnije čestice

Tablica 2. Granične vrijednosti zastupljenosti prema sitima i vrsti krmiva

Sito	Veličina otvora (mm)	Silaža (%)	Sjenaža (%)	TMR (%)
Gornje sito	19	3-8	10-20	2-8
Srednje sito	8	45-65	45-75	30-50
Donje sito	4	20-30	30-40	10-20
Dno posude	Dno posude	<10	<10	30-40

Izvor: <https://extension.psu.edu/penn-state-particle-separator>

koje još uvijek utječu na tijek probave i povezana je s veličinom čestica koje napuštaju burag

Preporučene vrijednosti razdiobe po krmivima na sitima (model iz 2013. godine)

U tablici 2 navedene su granične vrijednosti zastupljenosti prema sitima i vrsti krmiva. Navedene vrijednosti omogućuju postizanje primjerene veličine čestica u cjelokupnom obroku.

Kukuruzna silaža

Optimalna veličina čestica uvelike ovisi o količini kukuruzne silaže u obroku. Ako je kukuruzna silaža jedina voluminozna hrana, onda se najmanje 8% čestica treba nalaziti na gornjem situ. Ako se uz silažu nalaze i druga voluminozna krmiva, onda je najniži udio koji ostaje na tom situ 3%. Dužina sjeckanja kukuruzne silaže treba biti usklađena s postupcima spremanja i tijekom fermentacije, stoga najveći dio čestica treba ostati na srednjem i donjem situ. Taj dio predstavlja najvažniji izvor fizikalno iskoristivih vlakana. Na dnu posude ne bi trebalo biti više od 10% čestica.

Sjenaža

Botanički sastav, tehnika pripremanja i udio suhe tvari glavni su izvori varijabilnosti u kvaliteti sjenaže. U gornjem situ treba se zadržati 10-20%. Gornje granice odnose se na u RH uobičajeni način spremanja u vodoravnim silosima. Na srednjem situ treba se zadržati 45-75%, a na donjem 30-40% čestica. Na dnu posude ne bi trebalo biti više od 10% čestica. Sjenaže trebaju biti izvrstan izvor fizikalno iskoristivih vlakana.

TMR obrok

TMR obrok je smjesa različitih krmiva, izrazite varijabilnosti u sastavu i kvaliteti i stoga je izvrstan prikaz sustava upravljanja hranidbom. U gornjem situ treba se zadržati do 8%, srednjem situ 30-50% i 30-40% na donjem situ.

Izvor: HAPIH

Izvor: <https://cattleisourpassion.files.wordpress.com>

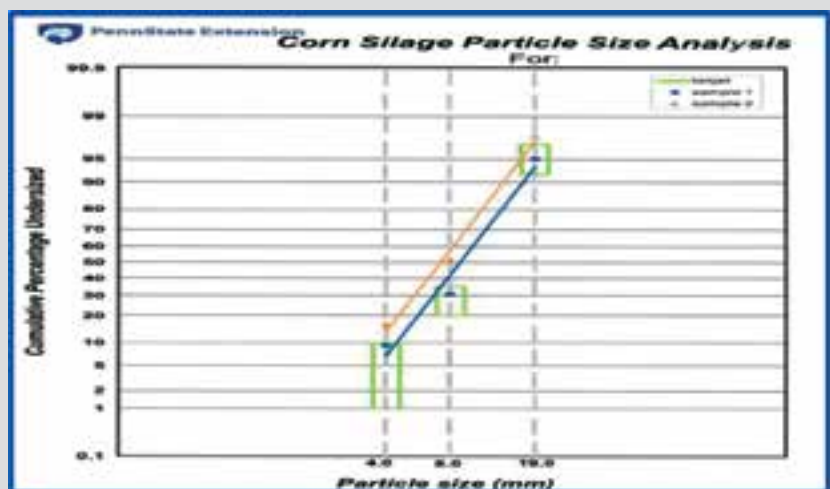
Na dnu posude treba ostati 30-40 % čestica. Udio fizikalno iskoristivih vlakana u TMR treba biti 60-70%.

Primjer rezultata za kukuruznu silažu

Nakon utvrđivanja udjela čestica krmiva prema pojedinom situ moguće je dobiti grafički prikaz rezultata distribucije veličine čestica. Na web stranici <https://extension.psu.edu/penn-state-particle-separator> nalazi se tablični kalkulator u koji se unose dobivene vrijednosti prema postupku prosijavanja na PSPS. Nakon unosa dobivenih vrijednosti za dva uzorka kukuruznih silaža dostavljenih u Centar za

kontrolu stočarskih proizvoda dobijemo sljedeći grafički prikaz.

Uzorak broj 1 obojen plavom bojom sadržava preporučene vrijednosti u svim sitima. Uzorak broj 2 obojen narančastom bojom sadržava manji udio u čestica na gornjem situ, veći na donjem situ i veći udio na dnu posude. Prosječna veličina čestica tog je uzorka 22% manja od veličine čestica prvog uzorka, što upozorava na nezadovoljavajuću dužinu sječke. Nakon takva rezultata treba se savjetovati sa stručnjacima za hranidbu kako bi se izbjegnule potencijalne opasnosti koje mogu narušiti funkciju probavnog sustava te ugroziti zdravlje i proizvodnost grla u proizvodnji mlijeka.

Proizvodni vijek krava - novi izvještaj za uzgajivače goveda

U web Aplikaciji za posjednike goveda izrađen je novi izvještaj "Proizvodni vijek krava", a nudi niz podataka o pojedinačnim kravama u stadu

> **Drago Udbinac, struč. spec. ing. agr.**
 Centar za stočarstvo, drago.udbinac@hapih.hr

Centar za stočarstvo HAPIH-a putem web stranice (www.hapih.hr/ehapih/) i web aplikacije za posjednike (<https://stoka.hpa.hr/posjednik/>) uzgajivačima omogućuje korištenje različitih izvještaja o rezultatima aktivnosti u stadu, a koji im mogu biti korisni u provedbi uzgojno-seleksijskih mjera i uspješnom upravljanju stadom.

Web aplikacija za posjednike goveda uključuje funkcionalnosti vezane uz evidenciju goveda (označavanje, promet, itd.), pregledne tablice o aktivnim ili izlučenim govedima, mnogobrojne izvještaje vezane uz rezultate kontrole mliječnosti, pedigree životinja, brojno stanje i druge

pokazatelje. Najčešće su korišteni izvještaji s rezultatima kontrole mliječnosti, Proizvodni list krave i Godišnji izvještaj stada. Uzgajivačima su također dostupni i pregled porijekla stada, provjera srodstva, pregled uzgojnih vrijednosti za simentalSKU i holstein pasminu, izvještaji o linearnom ocjenjivanju holstein i simentalSKIH krava, izvještaji o reproduktivnom statusu te diferencirane somatske stanice. Djelatnicima Centra za stočarstvo na raspolaganju je aplikacija HAGRIS (<https://stoka.hpa.hr/hagris/>), dok proizvođači mlijeka rezultate laboratorijske analitike komercijalnih uzoraka mlijeka Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda mogu pro-

naći u aplikaciji Pregled analiza uzoraka mlijeka (<http://slkm.hpa.hr/slkm/>)

U web Aplikaciji za posjednike goveda izrađen je novi izvještaj "Proizvodni vijek krava". Nudi niz podataka o pojedinačnim kravama u stadu: broj potomaka, međutelidbeno razdoblje (dani), dob krave pri prvom teljenju (mjeseci), trenutna dob (mjeseci) i razdoblje od prvog teljenja do datuma kreiranja izvještaja (mjeseci). Izvještaj može pomoći uzgajivačima u odabiru najboljih krava i roditelja sljedeće generacije, a primarno je namijenjen uzgajivačima mesnih i izvornih pasmina goveda, ali koristan i uzgajivačima drugih pasmina.

16.6.2021. 9:26:53

ZB	Ime	Datum rođenja	Pasmina	Otac ime	Majka ZB	Majka ime	Majčin otac ime	Broj potomaka	Međutelidbeno razdoblje (dani)	Dob pri prvom teljenju (m)	Trenutna dob (m)	Od prvog teljenja do danas (m)
HR 200771903		29.10.2009.	HOLSTEIN	HR SAM	HR 510172205	SAB	HR 510172205	8	44	32	141	109
HR 620034568		26.7.2011.	HOLSTEIN	GRADIL	CZ 10170980	FRB	FRB	6	38	25	95	70
HR 620107064	LANA	28.1.2018.	HOLSTEIN	ARIS	HR 52074488	IZVICA	UPORNO	2	38	22	42	18
HR 700107090	NAJA	16.1.2018.	HOLSTEIN	ARIS	HR 52077507	NAMA	POPPO	2	42	22	42	19
HR 620106124	OKA	15.11.2013.	HOLSTEIN	ARIS	CZ 2076072	BRITA LARA		2	44	22	63	20
HR 520071400		14.10.2015.	HOLSTEIN	PLANET ET	HR 012087944	SVIAC		1	40	23	68	45
HR 520071480		18.11.2015.	HOLSTEIN	SOVA	HR 52008008	SVIAC		1	40	24	67	43
HR 620042628		22.9.2013.	HOLSTEIN	SVIAC	HR 710100449	SVIAC		4	51	26	94	67
HR 620000044		1.1.2014.	HOLSTEIN	QATINO	CZ 25030050	FRJ	ROKUN	2	70	28	98	60
HR 620000141		29.4.2017.	HOLSTEIN	POP	HR 12013703	GOPNO		1	30	25	50	25
HR 620118552		21.3.2018.	HOLSTEIN	GRISA	HR 12006504	SVIAC		1	6	23	25	1
HR 620004385		12.7.2017.	HOLSTEIN	SKA	HR 52003799	GRADIL		1	51	24	47	23
HR 620004386		12.7.2017.	HOLSTEIN	SKA	HR 70013795	MEKKE		1	36	24	47	23
HR 620004367		11.8.2015.	HOLSTEIN	GOLD CROWN	HR 02015782	WILLON		1	42	25	73	48
HR 520107081		21.10.2013.	HOLSTEIN	VH BRNWK	HR 62015768	DOHAN		2	57	19	44	24
HR 620000447		18.10.2017.	HOLSTEIN	VH BRNWK	HR 620171473	PLANET ET		1	44	23	44	20

Detaljne informacije o izvještajima uzgajivači mogu pronaći u sklopu web aplikacije za posjednike u IZDVOJENO/DOKUMENTI I UPUTE, u kojoj se između ostalog nalaze Vodič kroz web aplikaciju i tumačenje uzgojno-seleksijskih izvještaja. Informacije se također mogu dobiti i u Odjelu za govedarstvo CS HAPIH-a (e-mail: govedarstvo@hapih.hr) te u područnim uredima CS HAPIH-a.

Izvještaji za uzgajivače ovaca i koza u web aplikaciji za posjednike

> Darko Jurković, dipl. ing.

Centar za stočarstvo, darko.jurkovic@hapih.hr

Centar za stočarstvo HAPIH-a svoje aktivnosti u ovčarstvu i kozarstvu provodi sukladno pravilima Međunarodne organizacije za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja (ICAR - *International Committee for Animal Recording*). HAPIH je nositelj ICAR-ova Certifikata kvalitete, kojim se potvrđuje visoka kvaliteta i sigurnost usluga koje HAPIH pruža svojim korisnicima. Jedna od važnijih aktivnosti razvoj je različitih izvještaja za uzgajivače, kako na razini stada tako i na razini pojedinačnoga grla. Kako bi se postignuo najveći mogući napredak u selekciji, tj. odabiru budućih roditelja, održanju zdravlja životinja i profitabilnosti proizvodnje, od velike je važnosti pravodobna i ciljana primjena rezultata tih aktivnosti. Stoga je Centar za stočarstvo HAPIH-a u web *Aplikaciji za posjednike* (<https://stoka.hpa.hr/posjednik/>), dostupnoj na web stranici HAPIH-a (<https://www.hapih.hr/en/ehapih/>), omogućio uzgajivačima korištenje izvještaja iz područja kontrole mliječnosti i procjene uzgojnih vrijednosti.

Web aplikacija za posjednike sadržava prikaz podataka o stadu i uzgajivačima se pruža mogućnost pregleda izvještaja, bilo da je riječ o rezultatima kontrole proizvodnosti (mjesečni izvještaj kon-

trole mliječnosti, izračun proizvodnje u laktaciji) ili sustavu genetskog vrednovanja (uzgojne vrijednosti).

Rezultati kontrole mliječnosti prikazani su u obliku *Mjesečnog izvještaja*, pri čemu je na temelju proizvodnosti i kvalitete mlijeka moguće napraviti procjenu metaboličkoga i hranidbenog statusa mliječnih stada. Izvještaj uzgajivači mogu pronaći u izborniku *Ovce i koze / izvještaj kontrole mliječnosti*, i to odabirom vrste životinja (ovce ili koze) i upisom datuma uzorkovanja. Mjesečni izvještaj kontrole mliječnosti sadržava sljedeće podatke:

- životni broj grla
- dnevna količina mlijeka (mL),
- sadržaj (%) mliječne masti, bjelančevina, laktoze i suhe tvari bez masti,
- broj somatskih stanica (x 1000),
- sadržaj uree (mg/100 mL)

Izvještaj uzgojnih vrijednosti pruža informacije o uzgojnim vrijednostima koje su osnova uzgoja i selekcije, a izračunate su za svako pojedino grlo u stadu. Procjena uzgojnih vrijednosti provodi se za svojstva mliječnosti i broj somatskih stanica, a obavlja se dvaput godišnje sukladno međunarodnim standardima (ICAR) za mliječne pasmine ovaca i

koza. Izračun je temeljen na podacima o proizvodnji mlijeka, tj. zapisa dnevnih kontrola mliječnosti iz AT i B4 metode, pri čemu su uključeni podaci o porijeklu životinja iz matične knjige. Izvještaj se također može pronaći u izborniku *Ovce i koze / izvještaji*, upisom serijskog broja (IKG) koji se nalazi na identifikacijskoj kartici gospodarstva.

Objavljeno godišnje izvješće Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda za 2020.

> Dr. sc. Nataša Pintić Pukec

Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda, natasa.pintic.pukec@hapih.hr

Na web stranici Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu, Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda (u daljnjem tekstu CKKSP), pod padajućim izbornikom Publikacije objavljeno je Godišnje izvješće za 2020. <https://www.hapih.hr/ckksp/publikacije/>

U njemu su prikazani ostvareni rezultati rada CKKSP-a u 2020., stanja i trendovi u proizvodnji mlijeka, meda i stočne hrane, te utvrđena kvaliteta stočarskih proizvoda. Prezentiran je broj provedenih laboratorijskih ispitivanja uzoraka mlijeka, meda i stočne hrane, te broj isporučitelja i količine isporučenog mlijeka, kao i struktura proizvođača i sabirnih mjesta u RH. Osim navedenog, prezentirani su i podaci o postignutoj kvaliteti mlijeka na temelju provedenih laboratorijskih ispitivanja kako za kravlje tako i za ovčje i kozje mlijeko, ali i podaci o rezultatima provedenih ispitivanja mlijeka na steonost krava.

U izvješću su prezentirana i ispitivanja uzoraka meda na temelju projekta "Med hrvatskih pčelinjaka". U segmentu Ostale aktivnosti predstavljeni su novi analitički uređaji i nove ispitne metode kojima su korisnicima usluga CKKSP-a omogućene nove vrste ispitivanja. Prikazano je sudjelovanje Centra u projektima i razvijene web aplikacije sa svrhom omogućavanja bržeg pristupa informacijama koje CKKSP pruža korisnicima. Prezentirani su i sustavi uprav-

ljanja kvalitetom koje CKKSP primjenjuje u svome radu, a koji znatno pridonose povjerenju u rad i kvalitetu rada laboratorija CKKSP-a.

Očekujemo da će prikazane rezultate u godišnjem izvješću CKKSP-a i nadalje rado

koristiti uzgajivači, proizvođači i stručnjaci u svom radu.

Za sve dodatne informacije stojimo na raspolaganju: ckksp@hapih.hr

